

Tisztelt Emlékezők!

Jókai Mór a Kőszívű ember fiainak végszavában így ír: „...*Jó az Isten! - Zöld füvet ad a harcáztatta földnek, fehér bárányt a zöld fűnek, ártatlan, szelíd angyalkát játszótársul a báránynak - feledés írját a mély sebnek - jobb idők reményét a szegény magyar nemzetnek.*”

A mai nap 2013. október 7-én feltehetjük magunkban a kérdést: vajon az égben lakozó Isten valóban megadta-e a jobb idők reményét és a mély sebek írját? Éltek egykoron olyan emberek, akik ezt a gyógyulást igyekeztek tetteikkel és nem csak szavakkal elérni még ha a halál árnyékába is vezettek sorsuk szálai.

A mai nap 1849. október 6-ára emlékezünk. 164 év sem tudta elhomályosítani a szent vértanúk emlékét. Olyannyira nem, hogy szellemiségük és a magyar nemzet érezte gyász az egyik legközvetlenebb szokásunkhoz is hozzátársult: bár legtöbben nem tudjuk felsorolni a tizenhárom aradi vértanú nevét azonban ki ne tudná, hogy magyar ember sörrel nem koccint, mert az osztrákok a kivégzések után sörrel koccintottak. Van-e méltóbb megnyilvánulása az emlékezetnek, mint a nép által továbbvitt emlékezet?

13. Legtöbben ezt a számot szerencsétlennek tartják vagy a gyermekiesebb lelkületűek azt mondanák: ez egy tipikus népmesei szám. Azonban azoknak, akiknek a nyakán ott feszült a hóhér kötele nagyon is a valóság volt. Egy olyan valóságé, amikor Istennél volt a kegyelem és az embernél a bosszú. A vértanúk utolsó órái és cselekedeti jórészt ismertek: a végső pillanatokban sem adták fel tartásukat és bátorságukat, nem kellett bizonyítaniuk. Talán Baradlay Jenő szavai fejezik ki legáthatóbban: „*Tetteinkben a védelem, az utókor ítélni fog azok fölött.*”

Arad a magyar Golgota. Méltán kapta a nevét, azonban nem szabad megfeledkeznünk az ugyanennyire gyászos hírű pesti Újépületről sem, ahol Batthány Lajos állt az utolsó pillanatig a legnagyobb bátorsággal a kivégzőosztag előtt vagy Csány László korábbi kormánybiztos, aki a kötelet megcsókolva utolsó mondatával így búcsúzott: „*Hazámért ezt is szívesen.*”

Az Aradon és Pesten kivégzett mártírjainkon kívül azonban ne merüljön a feledés homályába a szent ügyért folytatott harc többi vértanúja sem, akik példamutatásukkal és hősi viselkedésükkel bizonyították, hogy nem csak a magas pozíciókban lévő emberek tehetnek érdemben valamit a világ kerekének jobb irányba történő fordításáért. A szabadságharc legmeghatóbb momentumai közé tartoznak a hazaszökő huszárok, akik közül Virágh Gedeon aktáján a következő mondat állt: „*A szökés gyanítható oka: hazaszeretet.*”

Az egyszerű nép fia, a kisember is életét áldozhatja valami nagyszerűért valami lelkesítőért. A köztudatban leginkább katonai vezetőink neve él, azonban a megtorlás az egész magyar társadalmat érintette, hiszen például a Kossuth bankok kötelező elégetése a legtöbb családot mélyen érintette.

Minden október 6-án elgondolkozok azon, hogy vajon a mai kor embere itt a XXI. század elején vajon meg tudná-e hozni a legnagyobb áldozatot azért az országért és azért a nemzetért, amihez tartozik és aminek a nyelvét beszéli?

Bár nap mint nap kétségek fognak el eziránt, de a remény mégis él, hogy Popper Péter szavaival éljek: „*Othona sokféle lehet az embernek, hazája csak egy van.*”

Czene Gábor

Boronkay, 2013.06.07.